

Aukodanike ja Tartu Tähe kavaleride kandidaadid 2022. aastal

AUKODANIKE KANDIDAADID		
Kandidaadid	Põhjendus (esitatud taotluste alusel)	Esitajad
Mall Hiimäe	<p>Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi kauaaegse vanemteaduri Mall Hiimäe tegevust iseloomustavad nii rohked teaduspublikatsioonid kui ka avalikkusele suunatud tegevus. Eestlase loodusega põimunud elu ning kalendaarse elurütmi mõtestamist on ta pidanud üheks oma südameasjaks. Aastatel 1964–65 oli ta teadur Kirjandusmuuseumi rahvaluule osakonnas; alates 1969. aastast tänase päevani on töötanud Eesti Rahvaluule Arhiivi vanemteadurina. Ta on eesti kalendrikombestiku ja usundi, jutustamistraditsiooni ning pärimusliku loodusteadmuse parimaid tundjaid ja mõtestajaid ning tema uurijatee paistab silma oma publikatsioonide hulga ning kaalukuse poolest. Rahvaluule kogujana on temalt üle 20 000 lehekülje käsikirjalisi rahvaluule kirjanekuid ja enam kui 60 tundi helisalvestusi. Viljaka folkloristina väärivad eelkõige märkimist „Eesti mõtteloo“ sarjas 2007. aastal ilmunud artiklikogumik „Sõnajalg jaaniöö“, mis koondab artikleid rahvajuttudest, kalendripärimusest ja looduse kajastumisest rahvaluules, ning teaduslik antoloogia „Eesti rahvakalender“, mis on kõige paremini tuntud rahvakultuuri-alane teos Eestis ning eriti nõukogude ajal oli selle kanda suur osa eesti rahvusteadvuse alalhoidmisel. Monumentaalne teos sisaldab uurimusi kõigist eesti rahvakalendri tähtpäevadest ning esindusliku valiku iseloomulikke folklooritekste. Mall Hiimäe, kes on avaldanud ühtekokku ligi 100 teaduspublikatsiooni, jätkab oma missioonitundlikku tööd hämmastava viljakusega siiani. Mall Hiimäele on omistatud Valgetähe IV klassi teenetemärk</p>	<p>Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahvaluule Arhiiv, Risto Järv</p> <p>Kunstiühing Pallas, Enn Lillemets</p>
Heino Jaanus	<p>Aastatel 1977–1993 vanatehnikaklubi UNIC lõuna piirkonna aseesimees ja esimees; 1995–2017 Vanatehnika Klubi Levatek president, juhatuse esimees, eestvedaja ning hing. Organisatsiooni auliige ja hea nõuandja ka praegu. Ta juhtis klubi tegevust kindlakäeliselt üle 20 aasta. Pani aluse vanatehnika kui kultuuriväärtuse ning vaimse pärandi tekkimisele ning edasi kandmisele Eestis. Juhendanud vanatehnika taastajaid üle Eesti ning rahvusvaheliselt, hoogustanud koostööd vanatehnika klubide vahel. Restaureerinud ka ise vanatehnikat. Vanatehnika muuseumi ja külastuskeskuse idee arendaja. Rikastanud Tartu kultuurisündmusi vanatehnika väljapanekute ja osalusega. Vanatehnika valdkonnas on Heino Jaanus kogu riigi üks tunnustatuim erialaste teadmistega meistriees ja valdkonna eestkõneleja.</p>	<p>Vanatehnika Klubi LEVATEK, AS Go Bus, Eesti Maanteemuuseum, Võru vanatehnikaklubi „Vänt“, MTÜ Postitee Põlvamaal, MTÜ Kirsi Ponitalu Põlvamaal.</p>
Ursula Klaar	<p>Naistearst Ursula Klaar on Tartu Ülikooli Kliinikumi</p>	<p>Tartu Ülikooli</p>

	<p>naistekliiniku süda ja hing. Ta on üle 30 aasta juhtinud naistekliiniku nõuandlat, tegutsedes selle nimel, et nõuandla oleks turvaline ja soe paik Tartu naiste jaoks. Lisaks igapäevatööle naistearsti ja osakonnajuhatajana on Ursula Klaar 32 aastat õpetanud sünnitusabi Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis ämmaemandatele ja meditsiiniõdedele. Tema käe all õppinud ämmaemandad kuuluvad praegu naistekliiniku raudvarasse. Nende oskused ja kogemused on kõrgelt hinnatud ning praegu õpetavad juba nemad tulevase ämmaemandaid. Ursula Klaar on olnud tuhandete tartlaste sünni juures juba üle 40 aasta, tegutsedes ise või oma õpilaste kaudu. Ta on olnud enamike naistekliiniku uuenduste algatuse juures. Aastatel 2003–2009 tema poolt juhitud emakakaelavähi varajase avastamise projektist on välja kasvanud praegune üleeestiline emakakaelavähi sõeluuring. Esimesed versioonid rasedate jälgimise juhtnööridest, mille järgi toimub rasedate jälgimine üle Eesti ka praegu, pärinevad ajast, kui doktor Klaar osales aktiivselt Eesti Naistearstide Seltsi juhatuse töös. Ursula Klaar on osalenud mitmetes heategevusprojektides nende tegevuste algusaastatel. Ta on aidanud koguda riideid puudustkannatavale peredele, suhelda Lastefondiga, kui peres on abivajav laps, aidanud käima lükata perekeskuse ja raseduskriisi nõustamisteenuse.</p>	<p>Kliinikum, Priit Perens; Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliinik, Helle Karro; Eesti Naistearstide Selts, Ivo Saarma</p>
<p>Maire Koppel</p>	<p>Maire Koppel on MTÜ Iseseisev Elu asutaja ja juba 25 aastat selle juht. Iseseisev Elu on pakkunud sotsiaaleluasemel elavatele inimestele tugiisikuteenust, aidanud Varjupaigas elavatel kodututel taastada tööharjumusi. Praegu saavad rohkem kui kolmsada erivajadusega inimest tuge igapäevase eluga toimetulekuks, eluks kogukonnas ja tööoskuste omandamiseks. Suuresti Maire Koppeli käivitud Tartu Toidupanga panus väiksema sissetulekuga inimeste igapäevasesse toimetulekusse on märkimisväärne. Teda iseloomustab pidev enesetäiendamine oma erialal ning õpitu jagamine teistele. Ta on hariduselt sotsiaaltöötaja ja täiendanud end mitmel pool välisriikides. Praegu on Maire Koppel Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ja OÜ Luvi õppejõud, koolitades tegevusjuhendajaid. Tema praktikasse rakendatud teadmistest on välja kasvanud ka mitmed ettepanekud Eesti riigile, nt on ta Sotsiaalteenuste Juhtide Nõukoja juhatuse esimehena algatanud pikaajalist hooldust vajavate inimeste hooldekodu tasu maksmise mudeli väljatöötamise, mis täna on sotsiaalministeeriumi tööalal. Maire Koppel kuulub Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni ja Eesti Psühhosotsiaalse Rehabilitatsiooni Ühingusse. Üle kümne aasta kuulus ta Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsiooni, kus oli kolm aastat Tartu piirkonna president. Maire Koppeli algatatud ettevõtmised on aastakümneid aidanud elus toime tulla kõige kergemini haavatavatel inimestel. Tänu tema targale ja pühendunud tegevusele on paljude töötute, kodutute ja vaimupuudega</p>	<p>Heljo Pikhof, Riigikogu liige; Piet Boerefijn, Eesti Toidupanga juht; Astrid Kütt, pikaajaline Tartu Hooldekodu juhataja; Kairi Kolk, Kammeri Kooli direktor; Tiiu Pärnmäe, Sotsiaalkindlustusameti kvaliteediosakonna nõunik; Tarmo Kurves, Sotsiaalministeeriumi hoolekandeteenuste ja toetuste poliitika juht; Ketri Kupper, Sotsiaalministeeriumi pikaajalise hoolduse arendamise poliitika juht; Tartu Linnavolikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon</p>

	inimeste elukvaliteet tunduvalt tõusnud, seda nii Tartus kui mitmel pool kaugemal.	
Rein Lepik	<p>Rein Lepik on hariduselt matemaatik. Pärast aspirantuuri lõppu on ta üle 40 aasta õpetanud erinevates ülikoolides matemaatikat. Eesti jaoks murrangulistel aegadel, eelmise sajandi lõpus, oli Rein Lepik 12 aastat Tartu Linnavolikogu liige, periooditi ka fraktsiooni ja mitmete komisjonide esimees. Just tema algatas jalgrattaliikluse arendamise Tartus, oli esimeste skeemide ja rajatiste kavandaja ning olnud 30 aasta vältel pidevalt sel teemal aktiivne kaasrääkija. Rein Lepik tõi palju oskusteavet Euroopa Jalgratturite Föderatsioonist ja Euroopa eksperte Tartusse nõu andma. Tal oli oluline roll Tartu Rattamaratoni sünni juures, tema eestvedamisel sai tugev alus pandud sellele Eesti kõige esinduslikumale jalgrattaüritusele. 90-ndate keskel oli Tartu Rattaralli hääbumas, osavõtjate arv langes ja arutlusel oli sarja lõpetamine. Klubi Tartu Maratoni palvel võttis Rein Lepik Rattaralli korraldamise enda õlule ja mõne aastaga õnnestuski võistluse hiilgus taastada. Rein Lepik tõi Eestisse ka rahvusvaheliste matkaradade loomise idee. Koos abilistega korraldas ta üle Eesti palju planeerimiskoosolekuid ja nii sündis aastal 2001 Eesti jalgrattamatkaradade võrgustik. Seejuures mõtles ta ka oma kodulinna – Tartust läheb läbi kolm rahvusvahelist marsruuti. Rein Lepik hooldab matkaradade viidasüsteemi tänaseni. Jalgrattaklubi Vänta Aga liikmete jaoks on Rein Lepiku roll erilise tähtsusega. Olles 1979. a klubi asutamise initsiaatoriks, on ta suutnud selle tegevuses hoida üle 40 aasta. Klubi tegemised ei jäänud vaid siseringi asjaks, vaid ta jagas oma kogemusi ka ajakirjanduses, edastades nii oma matkapisikut ka teistele inimestele. Rein Lepik on olnud ka usin sportlane, matkatehnikas on tal mitmeid Eesti meistritiitleid. Matkamine on toonud veel ühe tunnustuse – matkateemaliste slaidiprogrammide üleliidulisel võistlusel tunnistati ta võitjaks. Eestit ja matkamist tutvustavad slaidiprogrammid panid aluse filmide loomisele. Rein Lepik on loonud filmisarja “Imeline lihtne maa”, mille raames on Eestit ja selle hulgas ka Tartu linna tutvustatud paljudes maades. Lisaks Eestit tutvustavatele filmidele on Rein Lepik teinud üle 60 reisifilmi. Rein Lepik on alati olnud huvitatud uudsetest ideedest. Nii on ta olnud nõukogude ajal matemaatikute filmistuudio Wellfilm üks asutajaid, aastal 1982 esimese videodisko korraldajate hulgas ja aastal 1991 tollal väga uudsena korraldatud loengu ja esitlusseansi teostamisel satelliitide abil Kanada ja Eesti vahel.</p>	Jalgrattaklubi Vänta Aga

Mart-Olav Niklus	<p>Rahvusvaheliselt tunnustatud inimõiguslane, antisovetliku vastupanuliikumise veteran, kellest nõukogude võimu hilisemal ajajärgul sai maailma silmis eesti rahva vastupanu sümbol. Bioloog, pedagoog, tõlkija ja publitsist.</p> <p>Talle on omistatud Riigivapi II klassi teenetemärk ja Valgetähe II klassi teenetemärk.</p>	<p>Akadeemiline Vabadusvõitlejate, Inimõiguslaste ja Repressiooniohvrite Mälestuskeskus HEREDITAS HEROUM-DEFENSORUM LIBERTATIS et IURIS CIVILIS HOMINUM in memoriam JÜRI KUKK</p> <p>Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna Tartu linna ringkond ja Tartu Linnavolikogu EKRE fraktsioon</p>
Toomas Noorem	<p>Tartu Teaduspargi pikaajaline juhatuse liige Toomas Noorem on lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi mehaanikainsenerina, lisaks on ta end koolitanud ettevõtte juhtimise, finantsjuhtimise, kvaliteedijuhtimise ja ka klastrite arendamise alal. Enamuse ajast on ta töötanud tööstuses – tehnoloogi, konstruktori, peamehaaniku, peaenergeetiku ja suurettevõtte Tarkon peadirektorina. Tarkonis on ta osalenud kosmoseaparatuuri ning meditsiinis kasutatavate laserite väljatöötamisel ning hiljem ka nende tootmises. Alates 2002. aastast on Toomas Noorem SA Tartu Teaduspark juhatuse liige. Tema eestvedamisel on teaduspargis tegeletud pooltööstuslike laborite ja katsetöökodade loomisega, nagu näiteks Protolab, Nanolab ja uus inkubatsioonikeskus. Samuti on Toomas osalenud paljudes teaduspargi välisprojektides ning arendanud teaduspargi välissuhteid. Lisaks on ta pikka aega osalenud tehnikahariduse arendamisel, olles tegev Võrumaa Kutsehariduskeskuse ja Eesti Maaülikooli tehnikainstituudi nõukogudes ning Eesti Maaülikooli kuratooriumi töös.</p>	<p>Tartu Teaduspark, Andrus Kurvits</p>
Elena Poznjak-Kõlar	<p>Vanemuise teatri kauaaegne balletisolist ja tantsupedagoog Elena Poznjak-Kõlar lõpetas 1955. aastal Tallinna Koreograafiakooli ning töötab samast aastast kuni tänaseni Vanemuise teatris. Pikki aastaid olid tema kanda Vanemuise balletilavastuste kõige nõudlikumad rollid. Pärast tantsijakarjääri lõppu on töötanud repetiitori ja lavastaja assistendina. Alates 1994 juhib raugematu energiaga Vanemuise tantsu- ja balletikooli, mille õpilased on pälvinud rohkelt tunnustust nii Eestis kui rahvusvahelistel konkurssidel, samuti on koolist tulnud Eesti tantsuteatrisse mitmeid lootustandvaid nimesid. Vanemuise teatris täitus tal tänavu 66. tööaasta. Tema vitaalsus ja kõrge töövõime on kõigi vanemuislaste jaoks jätkuvalt imetlust väärivad. 2011. aasta novembris autasustas Tartu linn Elena Poznjak-Kõlarit Tartu linna medaliga.</p>	<p>Vanemuise teater</p>
Silvia Russak	<p>Lõpetanud TRÜ 1952, töötas ta esmalt Puka Haiglas ja Tartu Kliinilises Lastehaiglas stomatoloogina. Tartu Ülikoolis on ta</p>	<p>Tartu Ülikooli Hambaarstiteaduse</p>

	<p>töötanud alates 1958. aastast, alustades assistendina ja jätkates dotsendina. Aastatel 1975–85 oli ta TRÜ arstiteaduskonna stomatoloogia osakonna juhataja. Alates 1996. aastast, kui ta jäi pensionile, jätkas ta nii projektide juhtimise kui ka lastestomatoloogia õpetamisega. Ta on kolleegide ja patsientide hulgas väga hinnatud spetsialist laste hammaste kõvakudede ja limaskesta haiguste alal. Asunud tööle ülikooli, liitus ta stomatoloogia osakonna teadusuuringutega ja kaitses meditsiiniteaduste kandidaadi väitekirja Riia Meditsiiniakadeemias 1969. aastal. Oma kandidaaditöös käsitles ta sülje biokeemilisi omadusi seoses kaarieese ja endokriinsüsteemi muutustega. Tema teadusliku töö põhitemaatika on hambahaiguste levimus, hammaste struktuuri häired, fluoroos ja hambahaiguste preventatsioon. Ta on avaldanud teaduslikke publikatsioone nii Eesti kui ka rahvusvahelistes ajakirjades ning osalenud õppematerjalide koostamisel. Hambaarstina on ta töötanud TÜK stomatoloogia kliinikus ja viimased kaks aastakümnet ka hambakliinikus Maxilla. Oma teadmisi ja kliinilise töö kogemusi on Silvia Russak jaganud kolleegidele TÜ arstide täienduskeskuse kursustel. Erialaseltsi aktiivse liikmena juhtinud mitmeid suutervishoiu projekte. Ta on olnud eri perioodidel sotsiaal- või tervishoiuministeriumis erialanõunik ja Eesti Haigekassa konsultant. Ta on Eesti Hambaarstide Liidu auliige ja volikogu liige, Rahvusvahelise Lastehammaravi Assotsiatsiooni liige. Ta on olnud ka ühiskondlikult aktiivne, mh olnud ka Tartu volikogu liige.</p>	<p>instituudi ja Eesti Hambaarstide Liidu asepresident Mare Saag ja Silvia Russaku perekond</p>
<p>Eero Vasar</p>	<p>Professor Eero Vasar õppis TRÜ arstiteaduskonnas ja seejärel aspirantuuris füsioloogia erialal. Alates 1991. aastast on ta TÜ füsioloogia instituudi juhataja, alates 1992. aastast TÜ füsioloogiaprofessor. 2001–2009 oli TÜ arstiteaduskonna teadusprodekaan. Sellel perioodil algatati TÜ siirdemeditsiinikeskuse ehitus, mis on lähiregioonis üks eesrindlikumaid teadustaristuid bio- ja siirdemeditsiiniliste uuringute läbiviimisel. Teaduste Akadeemia akadeemikuks valiti Eero Vasar 2010. aastal. Lisaks töötab ta veel TÜ meditsiiniteaduste valdkonna bio- ja siirdemeditsiini instituudi juhatajana. Sellel ametikohal vastutab ta kogu arstiteaduse valdkonna prekliinilise õppe- ning teadustöö eest. Ta on olnud õpetajaks tuhandetele tulevastele arstidele ning juhendajaks paljudele doktorantidele. Ta on üle 300 teadusartikli autor, 3 patentse leiutise autor. Eero Vasar on andnud suure panuse Eesti ja Euroopa teaduse korraldajana ja kvaliteedi hindajana. Ta on osalenud erinevates komisjonides, mis on tegelenud teadustööde konkursside läbiviimise ja taotluste hindamisega. On olnud Eesti esindaja EMRC-s (European Medical Research Council), osalenud strateegiadokumentide koostamisel, kuulunud Eesti teaduse tippkeskuste juhtkonda. Talle on omistatud Eesti Punase Risti III klassi teenetemärk, Eesti Vabariigi teaduspreemia meditsiini alal, Eesti Teaduste Akadeemia Karl Schlossmanni medal.</p>	<p>TÜ rektor Toomas Asser, TÜ kardioloogiaprofessor, SA TÜK ja TÜ Südamekliiniku juhataja Jaan Eha, TÜ emeriitprofessor Ene Ergma TÜ sisehaiguste professor, TÜ meditsiini valdkonna dekaan Margus Lember, TÜ emeriitprofessor Peeter Saari, Icosagen grupi juhataja Mart Ustav, TÜ meditsiinilise biokeemia professor Mihkel Zilmer</p>

<p>Ants Veetõusme</p>	<p>Ants Veetõusme oli Tartu linnaapea aastatel 1991-1993 ja linnavolikogu esimees 1993-1996, poliitik ja spordiliikumise eestvedaja. Ta lõpetas 1972. a TRÜ majandusteaduskonna rahanduse ja krediidi eriala. Ta on töötanud NSV Liidu Riigipanga Eesti kontoris revidendina, tootmiskoondise Tööstusaparaat finantsosakonna juhatajana, riigipanga Tartu osakonna asejuhataja ja juhatajana ja Sotsiaalpanga Tartu osakonna juhataja. Ants Veetõusme oli toonase Nõukogude Liidu esimese kommertsipanga, Tartu Kommertsipanga käivitaja ja esimene juht. 1990. aastal valiti ta Rahvarinde kandidaadina EV Ülemnõukogusse, kus ta oli eelarve- ja majanduskomisjoni esimees. Ta kuulus nende 69 Ülemnõukogu saadiku hulka, kes 1991. aastal Eesti iseseisvuse taastamise poolt hääletasid. Tema linnapeaks olemise ajal pandi tugev alus Tartu linna edasistele arengutele. Äsja iseseisvuse taastanud Eesti Vabariigi kohalike omavalitsuste struktuur vajas ülesehitamist ning uute sõprussuhete loomist välispartneritega, vaja oli tagada Tartu linna taristu ja eluliselt vajalike teenuste toimimine ja ümberkorraldamine (soojamajandus, teedevõrgustik, veevõrk, sideteenused, kultuurielu, välissuhted jm). Ants Veetõusme linnavalitsuse eestvedamisel alustati mitmete Tartule ja Eestile oluliste monumentide püstitamist ja Tartu kultuuripärandi päästmist ning korrastamist. Ants Veetõusme on olnud Eesti Vehklemisliidu president 1992-2004 ning taas alates 2021. aasta novembrist. Ta on olnud kauaaegne Eesti Olümpiakomitee liige. Aastast 2005 on Veetõusme täitnud Tartus Eesti Akadeemilise Spordiliidu presidendi ja juhatuse esimehe kohuseid. Veetõusme on olnud tegev Tartu Kivisilla taastamise seltsis juhatuse esimehena. Talle on omistatud Riigivapi IV klassi teenetemärk ja Riigivapi III klassi teenetemärk.</p>	<p>Tartu linnavalitsus</p>
<p>Peeter Volkonski</p>	<p>Mitmekülgne kultuuritegelane Peeter Volkonski pärineb vürstisuguvõsast ning veetnud põhiosa elust Tartus. Ta lõpetas 1976 lavakunstikateedri ning töötas Noorsooteatris, Vanalinna Studios, Vanemuises ja vabakutselisena. Ta on kirjutanud laulusõnu, loonud muusikalisi ja helikujundusi, tegutsenud lavastajana, mänginud kümnetes Eesti filmides ja telelavastustes. Lauljana sai Volkonski laiemalt tuntuks punkansambliga Propeller ning on laulnud ka ansamblites E=mc², Hõim ja ROSTA Aknad. Viimasega esines ta peamiselt Tartu muusikapäevadel, tuues lavale mitmeid humoorikaid ja kultuurilooliselt erudeeritud temaatilisi kavasisid. Volkonski on tuntud ka maailmamuusika koguja, arhiveerija ja Viljandi Kultuuriakadeemia lektorina. 2018. aastal algatas ta ERMi jaoks Eesti suurkujude sünnipaikade virtuaalse jäädvustamise projekti. Samal aastal linastus temast tehtud dokfilm „Viimane vürst“. Ta on tõlkinud ka mitmeid maailmakirjanduse teoseid ja kirjutanud lasteraamatuid.</p>	<p>Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakond, Berk Vaher</p>

TARTU TÄHE KAVALERIDE KANDIDAADID

Merle Aruoja	<p>Merle Aruoja on MTÜ Tartu Kassikaitse asutaja ja esinaine. Tänu temale on see organisatsioon juba 15 aastat tegutsenud ja kasvanud. Täielikult vabatahtlikult tegutsevana, kaasates vaid heatahtlikke inimesi, on tema juhendamisel saanud koju nende aastate jooksul pea 4000 kassi. Ta on kasvanud tugeva hoiukodude võrgustiku ning panustanud teadlikkuse suurendamisse, mis aitaks inimestel oma kassi paremini hoida, arendades nii koduloomapidamise kultuuri ja vähendades tänavale jõudvate loomade arvu. Paarist isetegutsevast kassikaitsjast on kasvanud u 50-pealine võrgustik ja pea 4000 jälgiaga sotsiaalvõrgustik. Merle Aruoja on seda tööd teinud oma isiklikust ajast ja palgata. Ta on mänginud olulist rolli kasside kui koduloomade päästmises, neile kodu leidmises ja koduloomakultuuri edendamises Tartu linnas.</p>	Liisi Toom
Julia Beljajeva	<p>Julia Beljajeva on Eesti vehkleja, olümpiavõitja ja kahekordne maailmameister epeevehklemises. Ta lõpetas 2011. aastal Tartu Annelinna Gümnaasiumi ja 2015. aastal Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ning töötab meditsiiniõena Tartu ülikooli kliinikumis. Juulis 2021 tuli ta koos Eesti naiskonnaga olümpiavõitjaks.</p>	Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna Tartu linna ringkond ja Tartu Linnavolikogu EKRE fraktsioon
Tiina Freimann	<p>Tiina Freimann on Tartu Tervishoiu Kõrgkooli kaasprofessor, endine kauaaegne Tartu Ülikooli Kliinikumi ülemõde. Viimased paar aastat kestnud pandeemia ja sellest tingitud tervisekriis on tõstnud fookusesse kõigi meditsiinitöötajate, kuid eelkõige õdede sageli nähtamatuks jäänud tegevuse võitluses patsientide elu ja tervise eest. Kliinikumi õendustöötajad on olnud edukad paljuski tänu Tiina Freimanni süsteemsele ja alati paremat tulevikku silmas pidavale tegevusele kliinikumi ülemõena. Ta on kliinikumi õendustööd juhtinud erinevatel tasanditel alates 1976. aastast, alustades kardiokirurgia osakonna vanemõena, olnud seejärel Maarjamõisa haigla ülemõde ning aastani 2021 Tartu Ülikooli Kliinikumi ülemõde. Tema juhtimisel kujunes kliinikumi õendusabist Eesti õenduse edulugu. Ta on olnud suurepärane meeskonna juht, kes suutis ühiste eesmärkide nimel koostööle innustada erinevate erialade õed. Tiina Freimann on olnud eeskujuks ja toetajaks õdedele elukestva õppe ja enesearendamise vallas. Olles omandanud kõik õendusvaldkonnas võimalikud haridustasemed, jätkab ta pärast kliinikumi ülemõde kohast loobumist tulevaste õdede õpetamist Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis kaasprofessori ametikohal. Tema jaoks on alati olnud oluline personali järelkasv ning töötajatele hea töökeskkond. Selle nimel töötas ta aktiivselt aastakümneid – analüüsis õdede töökoormusi, tegi koostööd erinevate kutseühenduste ja riigiesindajatega, õpetas üliõpilasi nii Tartu Ülikoolis kui Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis ning toetas igati koostööd Tartu Tamme Gümnaasiumiga. Tiina Freimann on olnud väga hinnatud kolleeg ja lugupeetud</p>	Tartu Ülikooli Kliinikum, Priit Perens

	<p>õde nii Eesti, aga ka rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide silmis. Ta on olnud väarikas ja suurepärane õendusjuht ning tema töö vilju saavad kõik kliinikumi patsiendid üle kogu Eesti tänaseni tunda.</p>	
<p>Helika Gustavson-Rätsep</p>	<p>Helika Gustavson-Rätsep on Tartu lasteaed Naerumaa muusikaõpetaja, EELK Tartu Maarja koguduse organist, muusikatöö koordinaator ning Maarjateatri intendant ja muusikajuht. Ta teeb koguduse muusikatööd südamega, kasvatades igal pühapäeval rõõmu ja headust mitmesaja tartlase hulgas. Ta on algatanud Maarjateatri idee ja selle teoks teinud. Teater töötab aastast 2018, on elujõuline, on toonud välja kolm lavastust ja valmistanud ette neljanda. Ta on kirjutanud muusika operetile „Miina Härma pruudipöli“, tutvustades selle kaudu tähtsat ja seni peaaegu tundmatut seika Tartu linna kultuuriloos. Ta panustab Maarjateatri töö ja sellest saadava piletitulu kaudu Tartu Maarja kiriku ajaloolise hoone taastamise muusikalise omaloomingu, muusika õpetamise, kontsertmeistritöö, hääleseade jmt muusikategevuste kaudu. Osaledes noortele mõeldud lavastustes kas lavastaja või osatäitjana, on ta aidanud kasvatada õpilastes sotsiaalseid väärtusi. Ta on aastaid töötanud laste ja noortega nii oma töökohal lasteaia muusikaõpetajana kui ka Maarja koguduses ja on õpetanud neile muusika kaudu eesti kultuuri, sh pärimuskultuuri. Helika Gustavson-Rätsep on oma tegevuste kaudu muutnud Tartu linna sõbralikumaks ja kultuursemaks ning rikastanud Tartu muusikaelu.</p>	<p>EELK Tartu Maarja kogudus</p>
<p>Lembit Nei</p>	<p>Professor Lembit Nei õppis Tartu Ülikoolis keemikuks ning jäi pärast lõpetamist teadurina tööle Tartu Ülikooli. Pärast keemiakandidaadi kraadi kaitsmist Moskva Ülikoolis viibis ta järel doktorantuuris Oxfordi Ülikoolis. Pärast seda asus ta direktorina nullist üles ehitama Eesti Põllumajandusülikooli Keskkonnakaitse Instituuti, mis kujunes oluliseks keskkonnakaitsega tegelevaks akadeemiliseks keskuseks Eestis. Tema juhtimisel käivitati esimesed ülikoolitaseme keskkonnavalased kraadiprogrammid Eestis. See tõi Tartusse täiendavaid finantseeringuid, rahvusvahelist koostööd ning heal tasemel tudengeid. Professor Nei initsiatiivil tuli Tartusse Tallinna Tehnikaülikool; esialgu Säätva Tehnoloogia Instituudi ja siis juba TTÜ Tartu kolledži näol. Olles aastatel 2005-2021 instituudi ja kolledži direktoriks, juhtis ta kolledži ülesehitamist, suunates aktiivselt teadus- ja arendustööd ning lugedes üliõpilastele loenguid. Esimesena Eestis käivitati just Tartus ringmajandust käsitlevad tööstusökoloogia bakalaureuse- ja magistriõppekavad. Oluliseks läbimurdeks sai Tallinna Tehnikaülikooli ehitusinseneriõppe toomine Tartusse. Kõige sellega suundusid Tartusse nii täiendavad inim- kui finantsressursid. Tartlasena on Lembit Nei andnud olulise panuse kogukonna arengusse. Ta on olnud Eesti Põllumajandusülikooli õppeprorektor ja teadusprorektor,</p>	<p>Tallinna Tehnikaülikooli Tartu kolledž, Aime Ruus</p>

	<p>Tartu ülikoolide ühiselamute renoveerimise juhtkomitee liige, Eesti Teadlaste Liidu Tartu-poolne esimees, Tartu Kultuurkapitali nõukogu liige, Tartus paikneva OÜ Eesti Loodus nõukogu esimees, Tartus baseeruva maastikuarhitektuuri ja –planeerimisega tegeleva firma Artes Terrae OÜ üks käivitajaid. TTÜ Tartu kolledžis pakutakse kõrgetasemelist õpet enam kui 400 õppurile. Kolledži vilistlased asuvad sagedasti tööle Tartu ettevõtetesse ning panustavad seeläbi kogukonna arengusse. Lembit Nei on alati otsinud aktiivselt võimalusi, et suurendada kolledži nähtavust nii Tartus kui Tartumaal, laiemalt Eestis ja välismaal.</p>	
<p>Avo Rosenvald</p>	<p>Avo Rosenvald on linnaaianduse üks peamisi eestvedajaid Tartus. MTÜ Tartu Maheaed loodi tema eestvedamisel 2011. aastal, et pakkuda linlastele võimalust kasvatada ise toitu. Esialgsest väikesest Lehe aiast Jaamamõisa ja Raadi piiril on praeguseks kujunenud 9,2 hektaril tegutsev linnaaianduse alade võrgustik linnas, mis koondab praeguseks juba ligikaudu 470 aiapidajat. Ääretult vajalikuks on linnaaianduse liikumine osutunud koroonakriisi ajal. 2019. aastal rajatud Lammi aia krundid jagati soovijatele välja juba aasta jooksul ning praegu kasvab aiasõprade kogukond kiiresti Lammi aia uusalal (kahe aastaga on aednike arv 20-kordistunud). Maheaia üks põhimõtteid on ka ühispeenarde loomine, kus ühiselt toodetud toiduga toetatakse lasterikkaid peresid. Avo Rosenvald ja Tartu Maheaed on muutnud linnaaianduse kõigile arusaadavaks teemaks, veennud linnaametnikke, poliitikuid ja linlasi selles, et linnaaiandus on hea võimalus inimeste toomiseks looduslähedasema elu, puhta toidu, liikuva ja tervisliku elustiili juurde. Avo Rosenvaldi eestvedamisel on korraldatud loengusarju ja õppepäevi algajatele aednikele, oma liikmetele ja laiemale avalikkusele. Ta on looduskaitse teemal õpetaja ja kogemuste edasiandja Eestimaa Looduse Fondi üritustel ning erinevatel loodushoiu ja elurikkuse teemalistel festivalidel. Avo Rosenvaldil on oluline roll Tartu kujunemist ratturisõbralikuks linnaks. Ta oli kodanikuühenduse Jalgrattalinn Tartu asutajaliige juba 2005. aastal, mil jalgrattaentusiastid ja -eksperdid astusid esmakordselt tõsisemasse dialoogi tookordse linnavalitsusega. Praegu osaleb ta Tartu Liiklejate Koja ja linna kergliikluskomisjoni tegevuses, kus ta järjepidevalt survestab otsustajaid rohkem arvestama igapäevaselt linnas rattaga liikuvate inimestega. Ta on rattaliikluse alal praktik-ekspert, kes oskab hinnata jalgrattasõidu võimalikkust igas linna nurgas ja igal aastaajal. Aastatel 2005-2021 oli Avo Rosenvald Tartu Linnavalikogu liige või töötas linnavalikogu komisjonides. Ta on Tartu Kolgata Baptistikoguduse diakon, mitmete oluliste ja tähenduslike jutluste pidaja, kogudusliku hoolekandetöö üks sammastest. Talle südamelähedane teema on olnud töö nõrgemate ühiskonnaliikmetega. Ta</p>	<p>MTÜ Tartu Maheaed, Tartu Liiklejate Koda, Tartu Linnavalikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, Tartu Linnavalikogu Erakond Isamaa fraktsioon, Tartu Kolgata Baptistikogudus, Tartu Linnamuuseumi direktor Sirje Karis, Eestimaa Looduse Fond</p>

	<p>aitas kaasa kodututele esmavajalike tingimuste loomisele juba 1990. aastatel. Hiljem on ta aidanud viia läbi vaimulikke teenistusi kodutute varjupaigas. Avo Rosenvald on hariduselt eesti filoloog, ta on ligi 40 aastat töötanud Oskar Lutsu majamuuseumis, praegu järelevaatajana ja varem vanemteadurina. Aidanud korras hoida väärtuslikud muuseumikogud, kogunud teadmisi ja lugusid kirjaniku elust, loometeest, korraldanud kirjanduslikke üritusi, lastepäevi ning kandnud praktilist hoolt majamuuseumi ja muuseumiaia eest.</p>	
Piret Talts	<p>Piret Talts töötas ligemale kolmkümmend aastat (1992–2021) Vanemuise peakoormeistrina. Selle perioodi jooksul saavutas Vanemuise ooperikoor ühtlaselt professionaalse taseme, lisades väärrika panuse paljudele Vanemuises välja toodud muusikalavastustele ning arendades viljakat kontserttegevust. Viimane puudutab nii iseseisvaid koorikontserte kui ooperikoori osalemist mitmete suurvormide ettekandmisel. Piret Taltsi osalemisel jõudsid publiku ette paljud õnnestunud muusikalavastused. Ta on juhatanud segakoore laulupidudel. 2003. aastal hinnati Piret Taltsi tegevust Vanemuise ooperikoori juhtimisel Eesti Teatriliidu muusikateatri aastapreemiaga.</p>	Vanemuise teater

Koostas esitatud taotluste põhjal:

Lilian Lukka
 avalike suhete osakonna kommunikatsioonijuht
lilian.lukka@raad.tartu.ee
 736 1212, 516 4592